

Olsztyn, 28 sierpnia 2019 r.

PS-VI.431.2.15.2019.KS

Pan
Jarosław Borowski
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Giżycku

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego: Nr FK-IV.0030.573.2019 z dnia 27 maja 2019 r. /akta kontroli str. 1/ zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie - delegatura Urzędu w Elku, w składzie:

1. Katarzyna Stefanowska - główny specjalista, kierująca zespołem kontrolnym,
2. Agnieszka Brzozowska - główny specjalista,
przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Giżycku, ul. Wodociągowa 15, 11-500 Giżycko. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 3 czerwca 2019 r. i zakończono w dniu 5 czerwca 2019 r. Przedmiot kontroli stanowiły formy pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w świetle przepisów:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2018, poz. 998 ze zm.) – zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń na asystenta rodziny (Dz. U. z 2011 r. poz. 1608).

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. MOPS/ Ośrodek/ kontrolowana jednostka - co oznacza: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Giżycku, ul. Wodociągowa 15;
2. Dyrektor/ Dyrektor MOPS/ Dyrektor Ośrodka/ Dyrektor kontrolowanej jednostki - co oznacza: Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku, pana Jarosława Borowskiego;
3. Statut - co oznacza: *Statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku*;
4. Regulamin - co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku*;
5. Program - co oznacza: *Gminny Program Wspierania Rodziny w mieście Giżycko na lata 2018-2020*;
6. Gmina - co oznacza: Gminę Miasto Giżycko;
7. asystent - co oznacza: asystenta rodziny, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zatrudnionego w Ośrodku;
8. plan pracy - co oznacza: plan pracy z rodziną, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
9. koordynator - co oznacza: koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

10. ocena - co oznacza: okresową ocenę sytuacji rodziny, o której mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez kontrolowaną jednostkę. Kontrolę przeprowadzono w obecności pana Jarosława Borowskiego - Dyrektora Ośrodka. Ustaleń dokonano w oparciu o analizę dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez ww. osobę oraz asystenta rodziny, zatrudnionego w Ośrodku.

Działalność Ośrodka w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

USTALENIA Z KONTROLI

1. Przedmiot kontroli w dokumentach organizacyjnych kontrolowanej jednostki

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Giżycku jest jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Giżycko, która w okresie objętym kontrolą działała na podstawie:

- *Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku*, przyjętego Uchwałą Nr XXIII/64/2016 Rady Miejskiej w Giżycku z dnia 25 maja 2016 r. /**akta kontroli str. 2-4/**.
- *Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku*, wprowadzonego Zarządzeniem Nr 1/2005 Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku z dnia 14 marca 2005 r., a następnie zmienionego: Zarządzeniem nr 2/2009 Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku z dnia 30 stycznia 2009 r., Zarządzeniem nr 4/2011 Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku z dnia 14 lutego 2011 r., Zarządzeniem nr 3/2014 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku z dnia 15 kwietnia 2014 r., Zarządzeniem nr 13/2016 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku z dnia 30 grudnia 2016 r., /**akta kontroli str. 5-30/**.

Z treści § 6 Statutu wynika, że Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Analiza Regulaminu wykazała, że w strukturze organizacyjnej Ośrodka wyodrębniono stanowisko asystenta rodziny, a w zakresie działania MOPS określono jego zadania.

2. Trzyletni gminny program wspierania rodziny

Zgodne z art. 176 pkt 1 ustawy, do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Uchwałą Nr XLIX/12/2018/ Rady Miejskiej w Giżycku z dnia 18 stycznia 2018 r. został przyjęty *Gminny Program Wspierania Rodziny w mieście Giżycko na lata 2018-2020* /**akta kontroli str. 31-42/**.

W Programie ujęto diagnozę środowiska, wskazano adresatów, określono cele (główne i szczegółowe), realizatorów i oczekiwane rezultaty.

Za cel główny Programu przyjęto „Zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i młodzieży w rodzinie na terenie miasta Giżycka”, przyjęto też następujące cele szczegółowe:

3. „Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin i dzieci.
4. Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym.
5. Praca z rodziną mająca na celu odtworzenie funkcji rodziny naturalnej i powrotu dziecka do rodziny.

6. *Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników jednostek i służb działających na rzecz wspierania rodziny*".

W Programie zawarto również harmonogram zaplanowanych działań, służących realizacji założonych celów.

3. Zgodność zatrudnienia asystentów rodziny z wymaganymi kwalifikacjami oraz tworzenie możliwości podnoszenia przez nich kwalifikacji

MOPS w Giżycku, w okresie podlegającym kontroli, zatrudniał 1 osobę na stanowisku asystenta rodziny, w wymiarze 1 etatu, na podstawie umowy o pracę, w systemie zadaniowego czasu pracy /**akta kontroli str. 43/**.

Stwierdzono, że zatrudniony w Ośrodku asystent rodziny posiadał kwalifikacje zawodowe określone przepisami art. 12 ust. 1 ustawy.

W teczkach akt osobowych znajdowały się oświadczenia asystenta potwierdzające spełnianie warunków określonych w art. 12 ust. 1 pkt 2,3 i 4 ustawy, tj. o:

- niepozbawieniu / nieograniczeniu władzy rodzicielskiej,
- nieskazaniu prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo (w tym również przestępstwo skarbowe),
- braku obowiązku alimentacyjnego.

Ustalono, iż zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy, praca asystenta, zatrudnionego w Ośrodku w okresie podlegającym kontroli, nie była łączona z obowiązkami pracownika socjalnego na terenie Gminy, w której praca ta była prowadzona, a także, stosownie do art. 17 ust. 4 wyżej cytowanego aktu prawnego, asystent nie prowadził postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez Gminę /**akta kontroli str. 44/**.

Asystent rodziny, w myśl art. 12 ust. 2 ustawy, systematycznie podnosił swoje kwalifikacje poprzez samokształcenie i udział w szkoleniach, których wykaz stanowi **akta kontroli str. 43**.

Z informacji przekazanych przez Dyrektora wynika, iż Ośrodek umożliwiał asystentowi rodziny udział w szkoleniach, a zatem tworzył możliwości podnoszenia przez niego kwalifikacji, do czego obliguje art. 176 pkt 2 ustawy.

4. Tryb przydzielania i realizacja zadań asystenta rodziny

Z przedłożonego wykazu, stanowiącego **akta kontroli str. 45**, wynika, iż w okresie podlegającym kontroli, asystent rodziny objął wsparciem łącznie 16 rodzin. W wyniku analizy udostępnionej dokumentacji ustalono, że limit rodzin, określony w art. 15 ust. 4 ustawy, z którymi asystent może prowadzić pracę w tym samym czasie, nie został przekroczony.

Z ww. wykazu rodzin wynika, że w okresie podlegającym kontroli, asystent obejmował swoim wsparciem 2 rodziny, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej oraz 2 rodziny na mocy postanowienia sądu. Ustalono, że żadna z rodzin nie była objęta pomocą asystenta na mocy Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 473), bowiem w okresie podlegającym kontroli do Ośrodka nie wpłynął wniosek o koordynację poradnictwa, o którym mowa w powyższym akcie prawnym.

Szczegółowej analizie poddano dokumentację 6 rodzin, w tym 1 rodziny, której dzieci przebywały w pieczy zastępczej.

Na podstawie badanej dokumentacji ustalono, iż w przypadku 5 rodzin spośród 6 poddanych kontroli, zgodnie z art. 11 ust. 1 i 2 ustawy, po pozyskaniu przez Ośrodek

informacji o trudnościach w wypełnianiu przez nie funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadzał w tej rodzinie wywiad środowiskowy i następnie w wywiadzie dokonywał analizy jej sytuacji. Jeśli z analizy sytuacji rodziny wynikała konieczność przydzielenia rodzinie asystenta, pracownik socjalny, również w arkuszu wywiadu, wnioskował do Dyrektora o jego przydzielenie. Dyrektor przydzielał rodzinie asystenta dokonując stosownego wpisu w wywiadzie. W przypadku 1 rodziny pracownik socjalny nie przeprowadził wywiadu środowiskowego, ponieważ została ona objęta wsparciem asystenta na mocy postanowienia sądu.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, stwierdzić należy iż w kontrolowanej jednostce tryb przydzielenia rodzinom asystenta był zgodny z art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ustalono, iż w MOPS nie obowiązywały wewnętrzne zarządzenia regulujące realizację zadań przez asystenta rodziny, w tym sposobu dokumentowania przez niego pracy z rodziną.

Z przedłożonego kontrolującym wykazu, stanowiącego **akta kontroli str. 46**, oraz analizy dokumentacji wynika, że dokumentacja asystenta, dotycząca pracy z rodziną obejmowała:

- „*Kartę informacyjną dotyczącą rodziny*,
- *Analizę wyposażenia mieszkania rodziny*,
- *Sytuację zdrowotną rodziny*,
- *Sytuację wychowawczą i szkolną dzieci*,
- *Dziennik wizyt w środowisku*,
- *Harmonogram pracy z rodziną*,
- *Notatki urzędowe z wizyt w środowisku rodziny bądź miejsca wskazanego przez rodzinę*,
- *Plan pracy z rodziną*,
- *Ocenę okresową pracy z rodziną*,
- *Notatki z monitoringu*,
- *Opinie o rodzinie sporządzane na wniosek sądu*”.

Ustalono, iż praca z rodziną, zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy, prowadzona była po uzyskaniu jej pisemnej zgody na współpracę z asystentem /**akta kontroli str. 47**/, który na wstępie sporządzał dokumenty pn.: „*Karta informacyjna dotycząca rodziny*”, „*Analiza wyposażenia mieszkania rodziny*”, „*Sytuacja zdrowotna rodziny*”, „*Sytuacja wychowawcza i szkolna dzieci*”, które stanowiły wstępną diagnozę rodziny.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, plan pracy z rodziną winien być opracowany i realizowany przez asystenta we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, a w przypadku rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, również we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Z analizy badanych dokumentów wynikało, że w okresie podlegającym kontroli, plany pracy z rodzinami były opracowane we współpracy z członkami rodzin, czego potwierdzeniem były podpisy ww. osób /**akta kontroli str. 48-74**/.

Jednocześnie stwierdzono, iż plany pracy nie zawierały podpisów pracownika socjalnego, stanowiących potwierdzenie, iż zgodnie z wymogami wyżej cytowanego aktu prawnego, były z nim skonsultowane. Plan pracy sporządzony dla rodziny, której dzieci przebywały w pieczy zastępczej nie zawierał również podpisu koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, potwierdzającego, iż brał on udział w jego opracowaniu, a także, że plan został skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonego w pieczy zastępczej.

Dyrektor MOPS w pisemnych wyjaśnieniach /**akta kontroli str. 75-76/** poinformował, iż każdorazowo (zarówno w przypadku rodzin systematycznie jak i sporadycznie korzystających z pomocy społecznej) plan pracy sporządzany jest w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Ponadto Dyrektor wskazał, że w przypadku rodzin, z których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, asystent utrzymuje stały kontakt z koordynatorem, który współuczestniczy w opracowywaniu planów pracy.

W ocenie zespołu inspektorów fakt opracowania planu pracy z rodziną w konsultacji z pracownikiem socjalnym, a w przypadku rodzin, z których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz skoordynowania go z planem pomocy dziecku, winien być w jakiejś formie udokumentowany np. poprzez podpis pracownika socjalnego i koordynatora. Brak podpisów może budzić wątpliwość, czy faktycznie plany pracy zostały opracowane zgodnie z regulacjami ujętymi w art. 15 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy.

Przyczyną powstania powyższych nieprawidłowości jest niedostateczny nadzór ze strony Dyrektora nad dokumentowaniem pracy przez asystenta rodziny. Opracowanie planu pracy bez konsultacji z pracownikiem socjalnym może skutkować podejmowaniem działań nieadekwatnych do aktualnych potrzeb danej rodziny. Natomiast opracowanie planu pracy dla rodziny, której dzieci przebywają w pieczy zastępczej, we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej ma na celu zagwarantowanie spójnego systemu wsparcia podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny. Brak koordynacji działań może skutkować podejmowaniem przez różne instytucje i osoby sprzecznych działań w pracy z rodziną, co z kolei może mieć znaczący wpływ na osiągnięcie założonych celów, a nawet prowadzić do pogłębienia się trudności w rodzinie.

Ustalono, iż plany pracy zawierały m.in.: dane osobowe rodziny, ocenę funkcjonowania rodziny, cele pracy z rodziną (cel główny i cele szczegółowe), zakres działań oraz przewidywane efekty zaplanowanych działań. W planach pracy nie określono terminów realizacji zaplanowanych działań, co jest sprzeczne z art. 15 ust. 3 ustawy /**akta kontroli str. 48-74/**. Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości jest niedostateczny nadzór Dyrektora nad realizacją zadań przez asystenta rodziny. Brak terminów realizacji zaplanowanych działań może mieć znaczący wpływ na aktywność rodziny podczas realizacji zaplanowanych działań, a także na efektywność podjętej współpracy.

Zespół kontrolny stwierdził, iż dla jednej rodziny /**akta kontroli str. 77/** nie został opracowany plan pracy, pomimo, że współpraca z nią trwała ok. 4 miesięcy. Z wyjaśnień Dyrektora, stanowiących **akta kontroli str. 78** wynika, że powodem nieopracowania planu pracy w przypadku tej rodziny była postawa samej rodziny (wycofana, skryta, zaabsorbowana problemami zdrowotnymi jednego z jej członków). Ponadto Dyrektor podał, iż (...) *po długotrwałych konsultacjach (...) udało się wstępnie uzgodnić założenia planu pracy*", który zostanie sporządzony w najbliższym czasie.

Prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną (w tym opracowanie planu pracy z rodziną) jest jednym z zadań asystenta rodziny, o którym mowa w art. 15 ust 1 pkt 14 ustawy. Podkreślić należy, iż plan pracy stanowi podstawowy dokument, w oparciu o który prowadzona jest praca z rodziną. Brak planu pracy może skutkować podejmowaniem działań nieadekwatnych do problemów aktualnie występujących w rodzinie. W ocenie zespołu inspektorów, mając na uwadze powyższe, plan winien być opracowany niezwłocznie po objęciu rodziny wsparciem.

Stosownie do art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy, do zadań asystenta należy m.in. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie jej Dyrektorowi MOPS. W wyniku analizy udostępnionej dokumentacji stwierdzono, iż w przypadku jednej rodziny **/akta kontroli str. 85-86/** został przekroczony, określony w wyżej cytowanym akcie prawnym termin dokonania oceny. Dyrektor Ośrodka w pisemnym wyjaśnieniu **/akta kontroli str. 87-88/** podał, iż rodzina ta niechętnie współpracuje i ogranicza kontakty z asystentem rodziny, nie wpuszcza asystenta do mieszkania lub wyprasza go w trakcie spotkania i w związku z tym „ocena sporządzona po pół roku obdarzona mogłaby być dużym błędem i skutkować niewłaściwą oceną sytuacji rodziny”.

W opinii kontrolujących okresowa ocena sytuacji rodziny, jako podsumowanie podjętych działań w pracy z rodziną oraz przebiegu postępów rodziny w pokonywaniu zdiagnozowanych problemów, umożliwia określenie zakresu i rodzaju działań w dalszej pracy asystenta. Służy zatem m.in. modyfikacji planu pracy z rodziną. Przekroczenie określonego w przepisach ustawy terminu dokonania oceny sytuacji rodziny może mieć negatywny wpływ na efektywność podejmowanych przez asystenta działań, mających na celu pokonanie trudności życiowych rodziny.

Stwierdzono ponadto, iż dokumenty dotyczące oceny, które zostały poddane analizie, zawierały podpis Dyrektora kontrolowanej jednostki, stanowiący potwierdzenie, iż zgodnie z regulacjami ustawy, ocena ta była mu przekazywana **/akta kontroli str. 79-86/**.

Z ustaleń kontrolujących wynika, że w przypadku zasadności zakończenia pracy z rodziną asystent sporządzał „Sprawozdanie z zakończenia współpracy z asystentem rodziny w środowisku rodzinnym” **/akta kontroli str. 89-91/**, w którym ujmował m.in. aktualną sytuację rodziny, zakres podjętych działań oraz osiągnięte efekty w pracy z rodziną.

Ustalono, iż w okresie podlegającym kontroli, zakończono współpracę z 5 rodzinami. Asystent, stosownie do art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy, monitorował funkcjonowanie rodzin po zakończeniu z nimi pracy poprzez wizyty u rodzin, kontakt telefoniczny, kontakt z pracownikami socjalnymi i kuratorami. Podejmowane działania w ramach monitoringu wraz z ustaleniami dokumentował w formie „Notatek urzędowych” **/akta kontroli str. 91/**.

W toku kontroli ustalono, iż asystent prowadził dla każdej rodziny „Dziennik wizyt w środowisku rodzinnym”, który odzwierciedlał m.in. liczbę wizyt w środowisku rodzinnym oraz stanowił zestawienie czasu przeznaczanego na pracę z rodziną w poszczególnych miesiącach **/akta kontroli str. 92-93/**.

Na podstawie analizy badanej dokumentacji oraz przedłożonych informacji **/akta kontroli str. 94/** ustalono, że praca asystenta z rodzinami polegała m.in. na:

- wspieraniu i motywowaniu rodzin w działaniach zmierzających do realizacji celów,
- pomocy w załatwianiu spraw urzędowych (w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Giżycku, w Powiatowym Urzędzie Pracy w Giżycku),
- wdrażaniu do właściwej organizacji pracy w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- pomocy w poszukiwaniu pracy,
- pomocy dzieciom w nauce, w tym organizowaniu im korepetycji,
- towarzyszeniu członkom rodzin podczas spotkań z wychowawcami/pedagogami w szkołach,
- wdrażaniu do stosowania odpowiednich metod wychowawczych,
- wdrażaniu do właściwego spędzania czasu wolnego z dziećmi.

Z informacji asystenta rodziny wynika, iż w okresie podlegającym kontroli, w przypadku 4 rodzin, sporządził on na wniosek sądu opinie o rodzinie i jej członkach.

W toku kontroli ustalono, że asystent współpracujący z rodziną biologiczną, której dzieci umieszczone były w pieczy zastępczej, uczestniczył w posiedzeniach w sprawie oceny sytuacji dzieci.

Na podstawie analizy przedłożonej dokumentacji oraz informacji Dyrektora /**akta kontroli str. 95/** ustalono, iż asystent, w ramach swoich obowiązków, współpracował z podmiotami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, w tym m.in.: Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Giżycku, Sądem Rejonowym w Giżycku, Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Wspóluzależnienia w Giżycku, Miejsko-Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Giżycku, Zespołem Interdyscyplinarnym, Powiatowym Urzędem Pracy w Giżycku, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Giżycku, Policją, kuratorami, placówkami oświatowymi i służbą zdrowia.

5. Formy pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych

▪ Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne

Na podstawie przedłożonych informacji ustalono, iż w okresie objętym kontrolą rodzinom, przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zapewniano wsparcie w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego poza Ośrodkiem, tj. w Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej w Giżycku /**akta kontroli str. 96/**. Rodziny korzystały tam z pomocy:

- specjalisty ds. uzależnień, który świadczył pomoc 2 razy w tygodniu i w 2018 r. udzielił 210 porad i konsultacji;
- psychologa/terapeuty, który w 2018 r. udzielił 75 konsultacji, świadcząc usługi raz w tygodniu;
- pedagoga/terapeutę, który w 2018 r. objął pomocą 132 osoby.

Nadmienić należy, iż Dyrektor nie posiadał danych dotyczących liczby udzielonych konsultacji, czy osób objętych wsparciem przez ww. specjalistów w 2019 r.

▪ Terapia i mediacje

Z przedłożonych informacji wynika, że Ośrodek nie zatrudniał terapeuty ani mediatora. Rodzinom z terenu Gminy wymagającym oddziaływań terapeutycznych zapewniano pomoc terapeuty w Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej w Giżycku. Pomoc w formie grupy wsparcia, w okresie podlegającym kontroli, świadczona była 2 razy w tygodniu. /**akta kontroli str. 96/**.

▪ Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne

Zespół inspektorów ustalił, że w okresie objętym kontrolą, MOPS nie świadczył usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych /**akta kontroli str. 96/**. Z pisemnych wyjaśnień Dyrektora /**akta kontroli str. 98, 100/** wynika, że żadna rodzina nie występowała do Ośrodka o udzielenie pomocy w tej formie.

▪ Pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego

Ustalono, iż Ośrodek nie udzielał rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pomocy prawnej we własnym zakresie. Rodziny w okresie objętym kontrolą mogły korzystać z bezpłatnej pomocy prawnej, świadczonej przez prawnika:

- w poniedziałki i środy w Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej w Giżycku,
- codziennie (za wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy) w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Giżycku /**akta kontroli str. 96/**.

Z porad prawnych w 2018 r. skorzystało 27 osób, natomiast w 2019 r. 10 osób.

- **Organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”**

MOPS, w okresie objętym kontrolą, nie prowadził pracy z rodzinami w formie spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”. Dyrektor w pisemnym wyjaśnieniu /**akta kontroli str. 98-99/** wskazał, iż rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych nie udzielano pomocy w ww. formie, ponieważ *„brak było zainteresowania takimi spotkaniami. Rodziny z trudnościami wychowawczymi bardzo niechętnie dzielą się swoimi problemami”*.

6. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego

Podczas kontroli ustalono, że na terenie Gminy nie funkcjonowały placówki wsparcia dziennego w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /**akta kontroli str. 96/**. W pisemnych wyjaśnieniach /**akta kontroli str. 97/** Dyrektor Ośrodka wskazał, iż *„powołanie takiej placówki (placówki wsparcia dziennego) wymaga przede wszystkim zabezpieczenia środków finansowych na jej funkcjonowanie, jak i zatrudnienie wykwalifikowanej kadry zajmującej się pracą z dziećmi”*. Poinformował ponadto, że dla dzieci z terenu miasta Giżycko organizowano czas wolny, zapewniano rozwój pasji i zainteresowań, a także pomoc w nauce w świetlicach szkolnych. Poza tym dzieci ze szkół podstawowych uczęszczały do Świetlicy Socjoterapeutycznej, prowadzonej przez Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej w Giżycku, w której organizowano m.in.: zajęcia socjoterapeutyczne, rękodzielnicze i plastyczne. W okresie podlegającym kontroli w powyższej placówce zapewniono wsparcie dla ok. 40 dzieci.

Natomiast dla młodzieży organizowano czas wolny w Młodzieżowym Klubie Integracji Społecznej „Pełna Chata”. Z informacji Dyrektora wynika, że Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej w Giżycku zatrudniało 2 streetworkerów oraz superwizora, którzy w ramach pracy podwórkowej organizowali zajęcia integracyjne i resocjalizacyjne. W zajęciach tych uczestniczyło w 2018 r. 23 dzieci, a w I kwartale 2019 r. 27 dzieci.

7. Funkcjonowanie rodzin wspierających

Z pozyskanych informacji /**akta kontroli str. 97/** wynika, że na terenie Gminy, w okresie poddanym kontroli, nie funkcjonowały rodziny wspierające. Dyrektor kontrolowanej jednostki wskazał /**akta kontroli str. 98-99/**, iż Ośrodek nie organizował szkoleń na rodziny wspierające, ponieważ brak było kandydatów do pełnienia funkcji rodzin wspierających. Nadmienił również, że żadna rodzina nie wniosowała o udzielenie wsparcia w takiej formie.

8. Uwagi i wnioski

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż rodzinom przeżywającym trudności

w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i potrzebującym pomocy Ośrodek zapewniał dostęp do niektórych form wsparcia określonych w ustawie. W opinii kontrolujących, mając na względzie problemy rodzin, z jakimi się one często zmagają, rekomenduje się dalszy rozwój systemu wsparcia rodzin z terenu Gminy, mający na celu zwiększenie dostępności rodzin do pozostałych form wsparcia w siedzibie samego Ośrodka.

Z uwagi na dużą ilość zmian w Regulaminie, przy najbliższych pracach nad tym dokumentem, rekomenduje się jego ujednoczenie.

9. Zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197d ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osoby odpowiedzialnej za ich powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. Plan pracy z rodziną opracowywać dla każdej rodziny, w myśl art. 15 ust. 1 pkt 14 ustawy. **Termin realizacji - na bieżąco.**
2. Plan pracy z rodziną opracowywać w konsultacji z pracownikiem socjalnym, a w przypadku rodzin, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1i 2 ustawy, oraz dokumentować ten fakt. **Termin realizacji - na bieżąco.**
3. W planie pracy z rodziną uwzględniać terminy realizacji zaplanowanych działań, stosownie do art. 15 ust. 3 ustawy. **Termin realizacji - na bieżąco.**
4. Dokonywać okresowej oceny sytuacji rodziny w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż co pół roku, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 15 ustawy. **Termin realizacji - na bieżąco.**
5. Wzmocnić nadzór Dyrektora nad sposobem dokumentowania przez asystenta rodziny realizowanych zadań. **Termin realizacji - na bieżąco.**

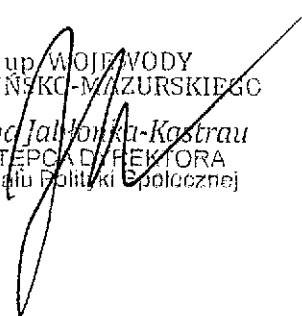
Kontrolowanej jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j.: Dz. U. 2019 poz. 1111).

GŁÓWNY SPECJALISTA

Katarzyna Stefanowska

GŁÓWNY SPECJALISTA

Agnieszka Brzozowska

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Joanna Jankowska-Kostrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

